



FOTO HESSEL STUUT

Julika Marijn in de voorstelling **In de schaduw van Rembrandt**.

Eerherstel voor Rembrandts 'hysterische' minnares

Recensie Theater

In de schaduw van Rembrandt. Van Kik Productions/ Julika Marijn. Gezien: 25/1, Stadstheater, Zoetermeer. Te zien t/m 12/5. Inl: kikproductions.nl

●●●○○

Rembrandt van Rijn komt er niet zo goed vanaf in de voorstelling van theatermaker Julika Marijn. Hij was een groot schilder, zeker, maar ook een narcist met een gat in zijn hand, die zijn minnares rustig liet opsluiten toen zij hem te lastig werd.

In *In de schaduw van Rembrandt* krijgt Geertje Dircx (ca. 1610-1656) een podium, als vrouw met wie Van Rijn jarenlang samenleefde en die zijn zoon opvoedde. In haar tekst beschrijft Marijn het leven van Dircx vanaf het moment dat zij als huishoudster op de stoep staat bij de gevierde schilder. Die momenten krijgen ook context in het zeventiende-eeuwse Amsterdam. Zo vertelt de actrice over Rembrandts status, de rol van vrouwen destijds en de werve-

lende hoofdstad, waar weliswaar alles stonk.

Uit de monoloog blijkt dat Rembrandt en Dircx nader tot elkaar komen als zijn vrouw overlijdt. Trouwen wil de schilder niet, want dan loopt hij de erfenis van zijn voormalige echtgenote mis. Dircx deelt dus ongehuwd het bed met hem - een schande, zeker als Rembrandt na enkele jaren voor een ander valt en haar op straat zet. Als Dircx sieraden verpandt, die zij van de kunstenaar kreeg, laat hij haar opsluiten 'voor heropvoeding'. Ze zit uiteindelijk vijf jaar vast.

Visuele voltreffer

Dit verhaal wordt dynamisch verteld in een prachtig decor van Bartel Meyburg. Op een muur van witte touwtjes, die enkele kamers afbakenen op het toneel, worden (fragmenten van) kunstwerken geprojecteerd. Als Marijn over de levendige Warmoesstraat vertelt, is dit straatbeeld levensgroot te zien; wanneer ze inzoomt op de bedstee, zien we eroti-

sche etsen. Er verschijnen talloze (zelf)portretten van Rembrandt, bijbelse taferelen en landschappen. Een andere visuele voltreffer is de outfit die de actrice draagt: een stijlvol geïllustreerde combinatie van historisch en modern.

In regie van Diederik van Vleuten wisselt Marijn tussen haar rol als Rembrandts minnares en momenten waarop zij zich rechtstreeks tot het publiek richt om de historie te duiden. Dit is informatief, maar soms iets té uitleggerig. Bijvoorbeeld tegen het einde van de performance, als Marijn de waarde van dit (weinig gehoorde) vrouwelijke perspectief uitspelt. In de geschiedenisboekjes is Rembrandt een nationale held, terwijl zijn minnares het stempel 'hysterisch' kreeg. Met deze monoloog krijgt Geertje Dircx een stem en kantelt het perspectief, iets dat Marijn in eerdere monologen al deed met andere vrouwen. Daardoor is het nu, heel even, Dircx die een schaduw werpt.

Elisabeth Oosterling